

Záznam z XIX. Akademického fóra

Pozice rektora samosprávné univerzity

**Veřejný, volně přístupný seminář se konal ve čtvrtek 17.3.2011, 14:00–17:00(17:35),
ve Velké posluchárně v sídle Jednoty českých matematiků a fyziků, Praha 1, Žitná 25.**

Účastníci

1. Ing. Josef Bacílek, CSc., Komise pro vědu, výzkum a inovace ČSSD;
2. Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc., Ústav teoretické fyziky a astrofyziky, Přírodovědecká fakulta MU, předseda OS OV ČFS JČMF; rektor Slezské univerzity 1992-1998;
3. Doc. RNDr. Miroslava Černochová, CSc., proděkanka pro zahraniční vztahy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze;
4. Prof. RNDr. Ivan Holoubek, CSc., ředitel Centra pro výzkum toxických látek v prostředí, Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity;
5. RNDr. Jaroslav Kupčák, Ústav chemických procesů AV ČR;
6. Prof. Ing. Radimír Novotný, DrSc., Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích;
7. Prof. RNDr. Libor Pátý, CSc., dříve Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy; první náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy 1990–1993;
8. RNDr. Jiří Rákosník, CSc., zástupce ředitele Matematického ústavu Akademie věd ČR, místopředseda České matematické společnosti, místopředseda OS OV ČFS JČMF;
9. RNDr. Vladimír Roskovec, CSc., zástupce ředitelky Centra pro studium vysokého školství, Praha; první náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy 1998–1999;
10. Prof. PhDr. Viktor Viktora, CSc., vedoucí Katedry českého jazyka a literatury, Pedagogická fakulta Západočeské univerzity v Plzni.

1. Informace.

- 1.1. Po zahájení ve 14:15 a uvítání informoval M. Černohorský o reakcích sekretariátu předsedy vlády a sekretariátu místopředsedkyně Senátu na pozvánku na XIX. Akademické fórum.
- 1.2. Jako příznivé znamení otevřenosti práce týmu k projektu Reforma terciárního vzdělávání (RTV), jehož hlavním garantem je prof. Hálek, bylo přijato zveřejnění (24.2.2011) Pracovního návrhu věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání (PNVZZVŠ).
- 1.3. K tématu pozice rektora byly připomenuty tematicky příslušné, na vysokoškolskou legislativu zaměřené a některými akademickými senáty a vedoucími funkcionáři reflektované aktivity Akademického fóra z června 2008, z února 2009 a z listopadu 2010.
- 1.4. Dopis vedení a všem členům České konference rektorů „Volba rektora na samosprávné univerzitě“ (15.2.2011) s možností vyjádřit názor na samosprávnost univerzit, resp. vysokých škol volbou alternativy A nebo B pro výběr rektora (PNVZZVŠ) či volbou jiného postupu zůstal zcela bez odezvy (nepočítá-li se jedna osobní reakce).

- 1.5. Spolu s PNVZZVŠ poslal prof. Hálek i Návrh harmonogramu přípravy věcného záměru, který byl v tištěné formě poskytnut všem účastníkům semináře.
- 1.6. K uvedeným sdělením připojil Ing. J. Bacílek zcela čerstvou (17.3.2011) informaci ze Senátu PČR. V září 2011 se bude v Senátu konat slyšení k problematice zřízení Ministerstva pro vysoké školy a výzkum (vědu?).

2. Diskuse.

Mezi diskutovanými tématy s těsnou nebo i volnější vazbou k problematice pozice rektora samosprávné univerzity dominovala tato tři:

2.1. Unitární a pluralitní model tvorby zákona.

Pozitiva aktivit ministerského týmu RTV a jeho návrhu by byla efektivněji zhodnocena při existenci i dalších návrhů. Nevznikají-li návrhy zákona nebo jeho částí v oblasti působnosti ŘVŠ, ČKR, AV ČR, AK, UK, MU, ČVUT, VUT, ... spontánně, mělo by MŠMT jako kompetenčně vrcholný orgán státní správy jejich vznik iniciovat, když k tomu má s dostatek možností. Nemusí to být přitom ani na bázi specificky honorovaných činností prostřednictvím individuálních národních projektů nebo Fondu rozvoje vysokých škol. Rozdíl v efektivitě úřednicky navyklé unitarity a mimo jakoukoli pochybnost tvořivější plurality je i neodborníkovi zřejmý. Příčiny nevyužitých možností patří mezi témata nadcházejících veřejných diskusí.

2.2. Řízení univerzity. Dozorčí rada vs. Správní rada.

Univerzitní exekutiva bez intervence zvnějšku, a na druhé straně její kontrola konstituovaná výhradně svébytným mimouniverzitním prostředím.

2.3. Validita veřejných diskusí.

Z harmonogramu přípravy věcného záměru je patrné, že pro veřejné diskuse, jejichž výsledky může tým RTV pro svůj elaborát dobře uplatnit, jsou k dispozici prakticky měsíce březen, duben, květen. Při operativním reagování na materiály zvnějšku a pohotově organizovaných vnitřních akcích mohou v jednotlivých institucích či jejich seskupeních vznikat hodnotné náměty, eventuálně už i konkrétně propracované. V některých případech však nemusí k meritornímu projednání stanovisek připomínkových institucí v jejich plénech vůbec dojít a za stanovisko instituce bude vydáváno mínění úzké skupiny, v krajním případě by to mohlo být mínění i jen jednotlivce.

Příloha – 4 diskusní příspěvky.

Diskuse přinesla i další informace, názory a náměty. Některé z nich jsou v příspěvcích, které písemně podali J. Bacílek (způsob volby rektora), L. Pátý (nezbavovat univerzity svobody ve vědě a výzkumu), J. Rákosník (informace o přípravě zákona, péče o logistiku), V. Roskovec (Akademie věd ČR jako jeden z partnerů při tvorbě zákona). Tyto čtyři příspěvky jsou uvedeny v příloze.

Seminář skončil v 17:35.

24.3.2011

Za Odbornou skupinu Organizace výzkumu ČFS JČMF
Prof. RNDr. Martin Černohorský, CSc., předseda
cernohorsky@physics.muni.cz